

Bibcort

Butlletí de recursos en línia per conèixer la nostra història i literatura
Maig 2020/3

LA GUERRA CIVIL A MALLORCA

El cop d'estat de 1936 i els seus testimonis

La Guerra Civil a Mallorca

El cop d'estat de 1936 i els seus testimonis

DOCUMENTAL *Georges Bernanos y los grandes cementerios bajo la luna (Mallorca 1934-1937).*

DOCUMENTAL *D'una illa hom no en pot fugir.*

DOCUMENTAL *Milicianes*

MONOGRÀFIC *Guerra i repressió franquista a les Illes Balears*

FOTOGRAFIES *Fotografies compilades per FAM*

FOTOGRAFIES *per Manuel Aguilera*

ENTREVISTA *Entrevista a l'investigador Antoni Tugores*

LLIBRE *Pere Capellà (1907-1954). La lluita incansable per la llibertat*

Comte Rossi a Manacor. Font wikipedia

Introducció:

El cop d'estat del juliol de 1936 triomfà ben aviat a Mallorca i una de les conseqüències més immediates fou l'inici d'una duríssima repressió, que s'intensificà a partir de l'agost de 1936 amb el desembarcament de les tropes republicanes del capità Alberto Bayo. Aleshores se succeïren episodis violents i arbitrarietats de tota classe que afectaren la pràctica totalitat de la població illenca: detencions i empresonaments, combats armats a les costes mallorquines, reclutaments forçats, confiscacions de béns, depuracions laborals, instal·lació de camps de concentració... Res a veure amb el tòpic d'una suposada guerra distant que hauria passat completament de llarg per "l'illa de la calma".

A Mallorca s'han escrit molts llibres sobre la Guerra Civil i s'ha fet i se segueix fent una gran tasca en la recuperació de la memòria històrica. A més de llibres, aquests últims anys s'han realitzat molts documentals audiovisuals. En aquest nou butlletí us proposam alguns documentals que estan relacionats amb obres literàries importants, monografies, fotografies i entrevistes de ràdio per a conèixer en profunditat allò que passà a Mallorca durant el cop d'estat de 1936 i que donà pas a la Guerra Civil (1936-1939).

DOCUMENTAL: GEORGES BERNANOS Y LOS GRANDES CEMENTERIOS BAJO LA LUNA (MALLORCA 1934-1937)

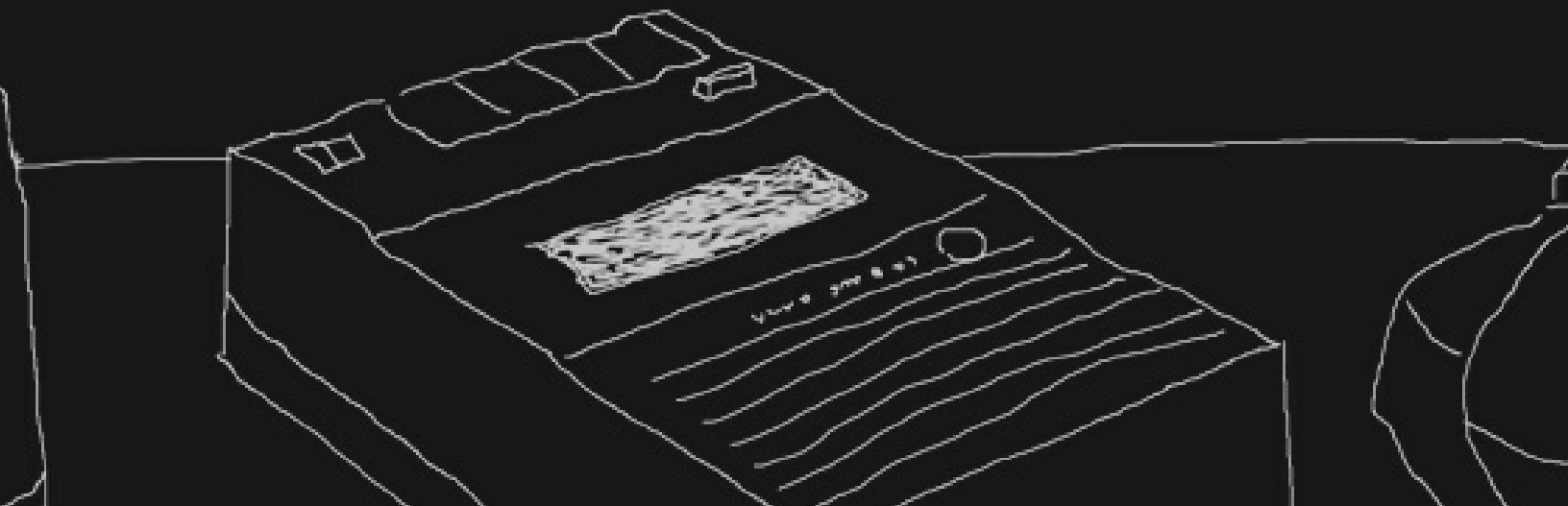
De la sèrie "Balears, un viaje en el tiempo". Una coproducció de capellafilms i TVE. Any:2005. Duració: 26 minuts 32 segons.

Georges Bernanos era un escriptor francès, provinent d'una família conservadora i catòlica. Arribà a Mallorca l'octubre de 1934 i inicialment s'instal·là al Port de Sóller, després passà a viure al barri del Terreno (Palma). En l'obra *Les Grands Cimetières sous la lune* explicà la repressió i com amb el Comte Rossi al capdavant s'imposà un règim de terror a Mallorca. Ja des de París, el 1938 publicà el llibre que causà un gran escàndol i desconcert entre els Nationals. L'obra tingué repercussió internacional.

<https://acortar.link/1au5>

D'UNA ILLA HOM NO EN POT FUGIR

DOCUMENTAL: D'UNA ILLA HOM NO EN POT FUGIR

Produït per La Perifèrica i IB3 Televisió.

Any:2011. Duració: 49 minuts.

Basat en el llibre que l'escriptor holandès Jean Schalekamp publicà el 1981: *Mallorca, any 1936. D'una illa hom no en pot fugir*. A partir de 1977 s'entrevistà amb testimonis vius que patiren directament la repressió, com diu Schalekamp, "descobrint un passat que no constava en cap document". En el documental es recrea la recerca i les entrevistes que feu l'escriptor resident a Mallorca als qui patiren la guerra, ja fos passant per la presó o amagant-se de la possible repressió

<https://acortar.link/1au9>

DOCUMENTAL: MILICIANES

Produït per Cinètica Produccions, NinaProduccions, TV3 i IB3. Any: 2018. Duració: 50 minuts.

Realitzat a partir d'una recerca de Tània Balló, Gonzalo Berger i Jaume Miró. Tracta sobre les cinc milicianes afusellades el 5 de setembre de 1936 a Manacor. Totes elles, conegudes també com "les infermeres catalanes", formaven part del grup de combatents de l'expedició del capità Bayo, que, per ordre de la Generalitat, l'agost de 1936 va intentar recuperar l'illa de Mallorca, en mans dels sollevats. A partir d'una fotografia i el dietari que deixà escrit una d'elles s'intenta desvelar la identitat de les milicianes.

<https://acortar.link/1aua>

MONOGRÀFIC GUERRA I REPRESSIÓ FRANQUISTA A LES ILLES BALEARS

Cornellà, Associació per a la Memòria Històrica i Democràtica del Baix Llobregat, 2015.

Es tracta d'un dossier que vol donar una visió global sobre la història de la repressió franquista a les Illes Balears i compta amb la col·laboració dels principals estudiosos del tema com David Ginard, Josep Massot i Muntaner, Bartomeu Garí, Manel Suárez, Antoni Tugores, Artur Parrón, Manel Santana, etc.

<https://acortar.link/1aub>

FOTOGRAFIES

Imatges compilades per Fotografías Antiguas de Mallorca (FAM). Sobretot destaquen les imatges de l'estiu de 1936, just després del cop d'estat, on es pot veure Palma, Manacor, Portocristo o el Port de Pollença. Destaquen les fotografies amb avions de combat, desfilades militars, del Comte Rossi i el seu intèrpret –el teatí Julià Adrover–, de les tropes de Bayo, del front de guerra, grups de Falange femenins i infantils, entre d'altres.

Avís: les darreres imatges mostren cadàvers a Portocristo i poden ferir la sensibilitat

<https://youtu.be/JbFyIRSERKE>

La Guerra Civil en Mallorca en ocho imágenes

Autor: Manuel Aguilera Povedano
Piano: Monsieur Jack

Google Earth

FOTOGRAFIES

Muntatge del periodista doctor en Història Manuel Aguilera on a través de vuit fotografies ens proposa una ruta històrica sobre la Guerra Civil a Mallorca. Es mostra el front de guerra que es concentrà al llevant de l'illa.

<https://youtu.be/qE7O2qOmKeE>

ENTREVISTA A L'INVESTIGADOR ANTONI TUGORES

al programa *Ona perifèries* d'Ona Mediterrània (28-02-2017).

Entrevista feta amb motiu de la publicació del llibre *Moriren dues vegades: Daria i Mercè Buxadé, infermeres catalanes assassinades a Mallorca l'any 1936*. Un llibre que narra la història de les cinc infermeres violades i assassinades pel bàndol Nacional després que l'expedició de Bayo partís de Mallorca el setembre de 1936.

<https://acortar.link/1aue>

Pere Capellà (1907-1954).
La lluita incansable per la llibertat
Pere Fullana Puigserver

LLIBRE: PERE CAPELLÀ ROCA (1907-1954) LA LLUITA INCANSABLE PER LA LLIBERTAT.

De Pere Fullana. Algaida, Ajuntament d'Algaida, segona edició, 2013.
437 pàgines.

Biografia de Pere Capellà Roca (1907-1954), mestre i dramaturg. Durant la Segona República participà activament dins Esquerra Republicana Balear al seu poble, Algaida. L'aixecament militar el va sorprendre de vacances a Mallorca, però va aconseguir passar a Barcelona. Allà ingressà a l'Escola Popular de Guerra i el seu destí fou el front de Guadalajara i després Madrid. Al final de la guerra fou empresonat al penal d'Alcalà de Henares i un consell de guerra el sentencià a 20 anys de presó el 1940. El 1943 recobrà la llibertat, tot i que condicional. Tornà a Mallorca i començà escriure teatre per a la companyia Artis i col·laborà al diari *Baleares*.

El trobareu a l'Arxiu Digital del Municipi d'Algaida

<https://acortar.link/1auv>

HEU QUEDAT AMB GANES DE SABER-NE MÉS?

Aquí teniu una guia de recursos bibliogràfics sobre la dona i la Guerra Civil a Mallorca, on podreu trobar més llibres sobre alguns dels temes tractats al butlletí com el famós cas de les infermeres catalanes

[enllaç](#)

Biblioteca de Cort

#somlocalssomuniversals

#palmaculturaoberta

#quedatacasallegint

#totaniràbé